

2.2.2024

FÖRSLAG TILL RESOLUTION

till följd av uttalanden av rådet och kommissionen

i enlighet med artikel 132.2 i arbetsordningen

om rättsstatsprincipen och mediefriheten i Grekland
(2024/2502(RSP))

Elissavet Vozemberg-Vrionidi, Tomáš Zdechovský, Juan Ignacio Zoido Álvarez, Ioan-Rareș Bogdan, Lukas Mandl, Nadine Morano, Jeroen Lenaers, Michaela Šojdrová, Loucas Foulas, Eleni Stavrou, Anna-Michelle Asimakopoulou, Manolis Kefalogiannis, Stelios Kypouropoulos, Vangelis Meimarakis, Maria Spyraiki, Theodoros Zagorakis, Paulo Rangel
för PPE-gruppen

Europaparlamentets resolution om rättsstatsprincipen och mediefriheten i Grekland (2024/2502(RSP))

Europaparlamentet utfärdar denna resolution

- med beaktande av fördraget om Europeiska unionen (EU-fördraget), särskilt artiklarna 2, 3, 4, 6 och 7,
- med beaktande av fördraget om Europeiska unionens funktionssätt, särskilt de artiklar som handlar om att respektera, skydda och främja demokrati, rättsstaten och grundläggande rättigheter i unionen,
- med beaktande av Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna,
- med beaktande av den grekiska författningen av den 9 juni 1975,
- med beaktande av rättspraxis från Europeiska domstolen för de mänskliga rättigheterna,
- med beaktande av rättspraxis från Europeiska unionens domstol,
- med beaktande av den uppdaterade rapporten av den 24 maj 2023 från Europeiska unionens byrå för grundläggande rättigheter *Surveillance by Intelligence Services: Fundamental rights safeguards and remedies in the EU – 2023 update*,
- med beaktande av den allmänna förklaringen om de mänskliga rättigheterna,
- med beaktande av sin rekommendation av den 15 juni 2023 till rådet och kommissionen efter undersökningen av påstådda överträdelser och missförhållanden vid tillämpningen av unionsrätten i fråga om användningen av Pegasus och liknande spionprogram¹,
- med beaktande av kommissionens meddelande av den 5 juli 2023 *2023 års rapport om rättsstatsprincipen – Situationen i fråga om rättsstatsprincipen i EU* (COM(2023)0800) och det åtföljande arbetsdokumentet från kommissionens avdelningar av den 5 juli 2023 *2023 Rule of Law Report – Country Chapter on the rule of law situation in Greece* (SWD(2023)0808),
- med beaktande av artikel 132.2 i arbetsordningen, och av följande skäl:
 - A. Grekland är en stabil konstitutionell demokrati med ett modernt och robust välfärdssystem som till fullo respekterar de rättigheter och värden som fastställs i artikel 2 i EU-fördraget och i stadgan om de grundläggande rättigheterna².
 - B. Pressfriheten och yttrandefriheten i Grekland garanteras fullt ut i artikel 14 i den

¹ EUT C, C/2024/494, 23.1.2024, ELI: <https://eur-lex.europa.eu/eli/C/2024/494/oj?locale=sv>.

² Grekland klättrade nio platser i *The Economist* demokratiindex 2022 (plats 25) jämfört med 2021, vilket gör det till ett av de länder som presterar bäst. Grekland noterade den femte största poängökningen av alla länder som ingår i indexet.

grekiska författningen, vilken, tillsammans med de etiska reglerna för journalistyrket som ytterligare säkerställer skyddet av journalister, klart visar på landets engagemang för att upprätthålla demokratiska principer. Detta återspeglas i ett pluralistiskt medielandskap i Grekland.

- C. Grekland har gjort framsteg när det gäller fyra av fem rekommendationer i kommissionens rapport om rättsstatsprincipen från 2022 och fortsätter att stärka rättsstatsprincipen och mediefriheten genom att digitalisera rättsväsendet, genomföra reformer mot korruption, vidta åtgärder för att öka insynen i medieägandet och fördelningen av statlig annonsering, stärka medietillsynsmyndigheten samt förbättra arbetsmiljön för journalister.
 - D. Åtgärder har vidtagits för att motverka hot och attacker mot journalister. Bland annat har en arbetsgrupp inrättats för att skydda journalister och stärka deras ställning.
 - E. Europarådet³ och Organisationen för säkerhet och samarbete i Europa⁴ har välkomnat samförståndsavtalet mellan ministerierna av den 23 maj 2022 om journalisters och andra mediearbetares skydd, säkerhet och egenmakt samt inrättandet av en arbetsgrupp som åtgärder som bidrar till mediefrihet och journalisters säkerhet.
 - F. Grekland har tagit en rad initiativ för att genomföra kommissionens rekommendation (EU) 2021/1534 om säkerställande av journalisters och andra mediearbetares skydd, säkerhet och egenmakt i EU⁵ samt rekommendation CM/Rec (2016)4 från Europarådets ministerkommitté om skydd av journalistik och säkerhet för journalister och andra medieaktörer.
 - G. Grekland har infört omfattande ändringar av den grekiska strafflagen och straffprocessordningen, i linje med rekommendationerna från Gruppen av stater mot korruption, för att anpassa dem till moderna förhållanden vid särskilt allvarliga brott och för att åtgärda de snedvridningar som strafflagen från 2019 orsakar.
1. Europaparlamentet noterar att de konstitutionella och lagstiftningsmässiga skyddsåtgärderna för mediefrihet och mediepluralism i Grekland har stärkts ytterligare under de senaste månaderna genom en rad lagstiftningsreformer och administrativa åtgärder.
 2. Europaparlamentet välkomnar de framsteg som Grekland har gjort när det gäller rekommendationerna i 2022 års rapport om rättsstatsprincipen. Parlamentet välkomnar landets betydande framsteg i fråga om offentliga tjänstemäns redovisning av tillgångar. Parlamentet understryker landets framsteg när det gäller åtal och slutliga domar i korruptionsmål. Parlamentet framhäver införandet av ytterligare skyddsåtgärder för att förbättra journalisters arbetsvillkor och fysiska säkerhet. Parlamentet noterar vissa

³ Europarådet, [How to protect journalists and other media actors? – Extended Implementation Guide to selected topics under Prevention and Promotion Pillars of the Guidelines of Recommendation CM/Rec \(2016\)4 on the Protection of journalism and safety of journalists and other media actors](#), juli 2023.

⁴ OSSE:s kontor för demokratiska institutioner och mänskliga rättigheter, [Greece, Early Parliamentary Elections, 21 May 2023 – ODIHR Election Assessment Mission Final Report](#), 21 november 2023, s. 17.

⁵ Kommissionens rekommendation (EU) 2021/1534 av den 16 september 2021 om säkerställande av journalisters och andra mediearbetares skydd, säkerhet och egenmakt i Europeiska unionen (EUT L 331, 20.9.2021, s. 8).

framsteg när det gäller att säkerställa att registreringskraven för civilsamhällsorganisationer är proportionerliga, i syfte att upprätthålla en öppen ram för deras verksamhet⁶.

3. Europaparlamentet välkomnar det framgångsrika införlivandet av direktivet om audiovisuella medietjänster⁷, som bland annat ökar insynen i medieägandet och säkerställer medietillsynsmyndigheternas oberoende. Parlamentet konstaterar vidare att lag 4779/2021 stärkte det nationella radio- och tv-rådets oberoende av regeringen och andra statliga organ och ökade insynen i medieägandet. Parlamentet välkomnar de nya skyddsåtgärderna mot marknadskoncentration i lagarna 5005/2022 och 4915/2022, som ytterligare ökar insynen i medieägarande och statlig annonsering och bör bidra till att minska de risker som identifierats i de index som mäter mediefrihet, såsom övervakningsverktyget för mediepluralism 2023.
4. Europaparlamentet välkomnar Greklands åtagandeförklaring om att fullt ut genomföra den europeiska mediefrihetsakten och direktivet om strategiska rättsprocesser för att hindra offentlig debatt (munkavleprocesser).
5. Europaparlamentet välkomnar antagandet av ett samförståndsavtal mellan ministerierna om journalisters och andra mediearbetares skydd, säkerhet och egenmakt. Parlamentet noterar att detta samförståndsavtal fastställer en gemensam ram för journalisters skydd och säkerhet, med bland annat lagstiftningsinitiativ och andra initiativ, samt en institutionell ram för att planera, övervaka och utvärdera det nationella genomförandet av EU:s rekommendationer och resolutioner i syfte att identifiera journalisters behov och ge dem egenmakt och utbildning, samtidigt som man ökar deras medvetenhet om jämlikhet i medierna, personligt skydd och digital kompetens.
6. Europaparlamentet framhäver inrättandet av en arbetsgrupp inom ramen för samförståndsavtalet som ska stärka journalisters och andra mediearbetares säkerhet och oberoende⁸. Parlamentet välkomnar arbetsgruppens informationsverksamhet och dess övervakning av journalisters säkerhet, som inleddes i enlighet med kommissionens rekommendation (EU) 2021/1534.
7. Europaparlamentet välkomnar inrättandet i januari 2023 av det internationella utbildningscentrumet för journalisters och mediearbetares säkerhet och dess olika aktiviteter.
8. Europaparlamentet noterar de nya åtgärder som Grekland har vidtagit för att skydda public service-mediernas oberoende, särskilt antagandet av lag 5062/2023 (A 183), som fastställer villkor och förfaranden för utnämningen av direktörer och andra högre chefer inom offentliga förvaltningsorgan.

⁶ Arbetsdokument från kommissionens avdelningar, *2023 Rule of Law Report – Country Chapter on the rule of law situation in Greece* (SWD(2023)0808), s. 3.

⁷ Europaparlamentets och rådets direktiv 2010/13/EU av den 10 mars 2010 om samordning av vissa bestämmelser som fastställs i medlemsstaternas lagar och andra författningar om tillhandahållande av audiovisuella medietjänster (direktiv om audiovisuella medietjänster) (EUT L 95, 15.4.2010, s. 1).

⁸ I kapitlet om Grekland i 2023 års EU-rapport om rättsstatsprincipen anges att inrättandet av arbetsgruppen för skydd och förstärkning av journalisters ställning är ett viktigt steg och att även journalistförbundet ansåg att arbetsgruppen var ett viktigt steg (SWD(2023)0808).

9. Europaparlamentet understryker att det grekiska fackförbundet för journalister har inrättat en observationsgrupp för munkavleprocesser för att övervaka och förhindra sådana processer samt för att ge stöd till journalister som blir föremål för dem, som en del av arbetsgruppens verksamhet.
10. Europaparlamentet anser att Greklands insatser på senare tid, som omfattar både lagstiftningsåtgärder och andra åtgärder, har förbättrat landets prestation när det gäller att säkerställa journalisters säkerhet. Parlamentet förväntar sig att Grekland fortsätter att arbeta i denna riktning.
11. Europaparlamentet välkomnar det kollektivavtal som slöts i augusti 2022 mellan den grekiska staten och journalisternas fackförbund och som fastställer arbetsvillkoren för journalister som är anställda vid offentliga institutioner och enheter och säkerställer att journalister får säkerhetsutrustning, försäkringar och andra ekonomiska förmåner utöver lön.
12. Europaparlamentet välkomnar åtgärder som stöder verksamma journalister och som säkerställer tillgång till formellt och effektivt socialt skydd liksom andra praktiska stödåtgärder, såsom finansieringsprogrammet från organisationen för kompletterande pensioner och hälso- och sjukvårdsförsäkring för journalister.
13. Europaparlamentet noterar den pågående utredningen av mordet på journalisten Giorgos Karaivaz den 9 april 2021 och gripandena av dem som pekats ut som mördarna. Parlamentet uppmanar de grekiska myndigheterna att fortsätta sina ansträngningar för att ställa alla ansvariga för Giorgos Karaivaz död inför rätta. Parlamentet fördömer kraftfullt riktandet av kriminella anklagelser mot, attackerna på och dödandet av journalister som utför sitt jobb i och utanför EU, bland annat morden på Daphne Caruana Galizia den 16 oktober 2017, Ján Kuciak och hans fästmö Martina Kušnírová den 21 februari 2018, Viktoria Marinova den 6 oktober 2018 och Peter R. de Vries den 15 juli 2021. Parlamentet betonar den viktiga roll de spelar för att avslöja sanningen, skydda demokratin och få stopp på straffrihetskulturen. Parlamentet hyllar vidare alla de journalister som dödsats i Europa de senaste åren.
14. Europaparlamentet noterar att Grekland säkerställer höga skyddsstandarder för personer som rapporterar överträdelser av unionsrätten, i enlighet med lag 4990/2022 som fullt ut genomför visseblåsardirektivet⁹.
15. Europaparlamentet understryker att Grekland har ändrat kontroversiella rättsliga bestämmelser, såsom artikel 191 i den grekiska strafflagen, för att ta itu med problem som rör spridningen av desinformation, vilket visar på landets engagemang för att skydda journalisters rättigheter¹⁰.
16. Europaparlamentet konstaterar att Grekland efter antagandet av lag 5002/2022 blev den första EU-medlemsstaten att förbjuda och straffbelägga alla transaktioner, all försäljning, allt innehav, all handel och all användning av spionprogram på sitt

⁹ Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2019/1937 av den 23 oktober 2019 om skydd för personer som rapporterar om överträdelser av unionsrätten (EUT L 305, 26.11.2019, s. 17).

¹⁰ Arbetsdokument från kommissionens avdelningar, *2023 Rule of Law Report – Country Chapter on the rule of law situation in Greece* (SWD(2023)0808), s. 22.

territorium.

17. Europaparlamentet understryker att Grekland under de senaste åren har antagit en politik som ska skydda EU:s yttre gränser, bland annat genom att förhindra att smugglare utnyttjar det europeiska asylsystemet. Parlamentet välkomnar att Grekland parallellt med detta har utvecklat en avancerad mekanism för övervakning av grundläggande rättigheter, som vida överskrider de miniminormer som fastställs i EU-lagstiftningen.
18. Europaparlamentet betonar att Frontex största insatser görs i Grekland och att den operativa miljön där är extremt utmanande. Parlamentet framhäver att Frontex trots detta lyckas skydda Europas yttre gränser och samtidigt rädda tusentals liv.
19. Europaparlamentet upprepar att civilsamhällesorganisationer är Greklands närmaste partner i dess insatser för att hantera migration och genomföra asylförfaranden på ett värdigt och effektivt sätt.
20. Europaparlamentet uppdrar åt talmannen att översända denna resolution till rådet och kommissionen samt till Greklands regering och parlament.